

VIDZEMES AUGSTSKOLA
INŽENIERZINĀTŅU FAKULTĀTE

**ZIŅU RAKSTU ĀTRRAKSTĪŠANAS
PROGRAMMA**

Gada projekts

Darba autors: Roberts Ronins Puķītis

Stud. apl. nr.: IT20042

Darba vadītājs: Miķelis Baltruks

Valmiera 2022

KOPSAVILKUMS

Autors : Roberts Ronins Puķītis, Stud.apl.nr: IT20042

Darbs vadītājs: Mg.sc.comp. Miķelis Baltruks

Ziņu rakstu ātrrakstīšanas programma – Gada darbs, Valmiera: Vidzemes
augstskola 2022 – 45 lapaspuses, 26 attēli, 10 pielikumi.

Pētījumi rāda, ka pēdējo gadu laikā cilvēku spēja noturēt uzmanību ir samazinājusies (Hayes, 2022), kas traucē ikdienas produktivitātei, piemēram, jaunāko ziņu rakstu lasīšanai.

Mūsdienās ievērojama daļa no ikdienas tiek pavadīta pie datora ekrāna, it īpaši veicot darbus attālinātajā režīmā, tādēļ ir nācies iemainīt rakstīšanu ar pildspalvu pret rakstīšanu ar klaviatūru.

Darba mērķis ir izveidot programmu ar ātrrakstīšanas testu, kurā lietotājs var izvēlēties kādu no piedāvātajiem ziņu portāliem, no kā vēlas lasīt ziņas, un tad ātrrakstīšanas testa gaitā lasīt un rakstīt uz ekrāna krītošos vārdus, kas ņemti no izvēlēta ziņu raksta, tādējādi uzlabojot savu lasītprasmi, rakstītprasmi uz klaviatūras un izlasot jaunākos ziņu rakstus.

Darba laikā tika izstrādāta programma ar ātrrakstīšanas testu, ko autors vēlas uzlabot, lai paaugstinātu produkta kvalitāti.

SUMMARY

Author: Roberts Ronins Puķītis, Stud.apl.nr: IT20042

Supervisor: Mg.sc.comp. Miķelis Baltruks

News article speed typing program – Thesis, Valmiera: Vidzeme University of Applied Sciences 2022 – 45 pages, 26 images, 10 annexes.

Research shows that in recent years, the average time that people can keep attention has reduced (Hayes, 2022), which can reduce daily productivity, for instance reading recent news articles.

These days, a significant portion of our daily lives is spent at the computer screen, especially while doing work from home. While working remotely, pen and paper has been traded in for using the keyboard.

The aim of this work is to develop a program with a speed typing game, where the user can choose one of the provided news websites, from which data shall be sent to the programs speed typing test. During the playthrough of the test, words from the chosen news article will fall from the top of the screen and the user will have to type them out, resulting in an improvement in reading ability, improving keyboard writing skills and gaining knowledge about the most recent news articles.

During the work, the author developed a program with a speed typing game, which the author wishes to improve to develop a more qualitative product.

SAĪSINĀJUMI UN ATSLĒGAS VĀRDI

OOP - objektu orientēta programmēšana,

atpakaļsaderīgs – funkcionē ar aplikācijas vecākām versijām,

API - Application Programming Interface (Aplikācijas Programmēšanas Interfeiss),

IDE - integrated development environment (integrēta izstrādes vide),

Spraudņi - plugins (datorprogramma, kas sadarbojas ar citu programmu un papildina tās funkcionalitāti),

Mākonis - serveru tīkls, kas sūta, saņem un uzglabā datus,

RSS - Really Simple Syndication (Tiešām vienkārša sindikācija),

XML - Extensible Markup Language (Paplašināmā iezīmēšanas valoda),

Webscrape - datu nolasīšana no tīmekļa pārlūkprogrammas,

Classpath - parametrs java kompilētājam, kas nosaka lokāciju lietotāja pievienotām klasēm, bibliotēkām vai pakotnēm,

Maven - rīks programmatūru projekta menedžmentam, kas atvieglo projekta uzbūves veidošanu,

HTML - HyperText Markup Language (hiperteksta iezīmēšanas valoda) : iezīmēšanas valoda, kas tīmekļa lapās glabā attēlojamo informāciju,

Diakritiskās zīmes - papildu rakstu zīmes, kas tiek rakstītas virs vai zem burta, blakus vai pāri tam, lai norādītu citādu burta izrunu, nekā tas parasti tiktu izrunāts (garumzīmes un mīkstinājuma zīmes).

SATURS

KOPSAVILKUMS	2
SUMMARY	3
SAĪSINĀJUMI UN ATSLĒGAS VĀRDI	4
SATURS	5
IEVADS	6
1. PROJEKTA IZPĒTE	7
1.1. VĀRDU UZTVERE	7
1.2. ĀTRRAKSTĪŠANAS TESTI	7
1.3. RAKSTĪŠANAS ĀTRUMS	7
1.4. PROJEKTA PAMATS	8
1.5. JAVA PROGRAMMĒŠANAS VALODA	9
1.6. ECLIPSE IDE	9
1.7. RSS PLŪSMU PARSĒTĀJS	9
1.8. PROGRAMMATŪRAS PRASĪBU SPECIFIKĀCIJA (PPS)	10
1.9. PĒTĪJUMS VĀRDU IEGAUMĒŠANAI.	13
2. PROGRAMMATŪRAS PROJEKTĒJUMA APRAKSTS (PPS)	15
2.1. IEVADS	15
2.2. SAISTĪBAS AR CITIEM DOKUMENTIEM	15
2.3. DEKOMPOZĪCIJAS APRAKSTS	15
2.4. ATKARĪBAS APRAKSTS	20
3. PROGRAMMAS STRUKTŪRA	22
4. LIETOTĀJA ROKASGRĀMATA	24
5. PROGRAMMAS FUNKCIJU DEMONSTRĒŠANA	25
5.1. NAVIGĀCIJA.	25
5.2. GRŪTĪBAS PAKĀPES IZVĒLE.	27
5.3. ZIŅU PORTĀLA IZVĒLE.	27
5.4. ZIŅU RAKSTA IZVĒLE.	28
5.5. TESTA LOGS.	29
5.6. REZULTĀTU LOGS.	29
6. DARBA EKONOMISKAIS PAMATOJUMS	31
6.1. RAŽOŠANAS IZMAKSAS.	31
6.2. POTENCIĀLIE IENĀKUMI	31
3. SECINĀJUMI	32
4. LITERATŪRA	33
5. PIELIKUMI	35

IEVADS

Pētījumi rāda, ka pēdējo gadu laikā, cilvēku spēja uzturēt uzmanību ir samazinājusies, kas traucē ikdienas produktivitātei, piemēram jaunāko ziņu rakstu lasīšanai. Ir izteikts viedoklis, ka viens no galvenajiem iemesliem šai parādībai ir palielināts datora lietošanas laiks. (Hayes, 2022)

Mūsdienās proporcionāla daļa no ikdienas tiek pavadīta pie datora ekrāna, it īpaši veicot darbus attālinātajā režīmā. Attālināti strādājot ir nācies iemainīt rakstīšanu ar pildspalvu pret rakstīšanu ar klaviatūru.

Problēma: Jaunāko ziņu rakstu lasīšana ir apgrūtināta, samazinātās uzmanības uzturēšanas dēļ.

Ir nepieciešamība uzlabot lasītprasmi pie datora un rakstītprasmi ar klaviatūru.

Darba uzdevumi :

- Izveidot programmu, kurā lietotājs var
 - izvēlēties kādu no piedāvātajiem ziņu portāliem,
 - izvēlēties sev piemērotu lasīšanas ātrumu,
 - veikt ātrrakstīšanas testu ar ziņu rakstiem
 - saņemt vērtējumu par savām ātrrakstīšanas spējām
 - salīdzināt savas ātrrakstīšanas spējas ar citiem lietotājiem
- Saglabāt ziņu rakstus un lietotāju ātrrakstīšanas vērtējumus teksta failā.
- Veikt pētījumu ar izstrādāto ātrrakstīšanas testu.
- Izmantot kvantitatīva pētījuma metodes : eksperiments un novērojums.

Darba mērķis:

Izveidot programmu ar ātrrakstīšanas testu, kurā lietotājs var izvēlēties kādu no piedāvātajiem ziņu portāliem, no kā tiks nolasīti ziņu raksti, lai tajos esošie vārdi tiktu izmantoti ātrrakstīšanas testā, tādējādi uzlabojot savu lasītprasmi, rakstītprasmi uz klaviatūras un izlasot jaunākos ziņu rakstus.

1. PROJEKTA IZPĒTE

1.1. Vārdu uztvere

Aplūkojot vārdus, tiek stimulēta cilvēka objektu atpazīšanas spēja, atkarībā no tā, attiecīgā vārda konteksta. Lasot tiek ne tikai tiek apstrādāta informācija par paša vārda būtību, bet arī cilvēka domās tiek izstrādāta vizuāla reprezentācija vārdiem, jo tie virza vizuālo perspektīvu, aktivizējot informācijas uztveri par objektu formām. Īpašības kā krāsa vai garša tiek iztēlota, vārdu lasīšanas laikā (Noorman, 2018).

1.2. Ātrrakstīšanas testi

Ātrrakstīšanas tests ir ne tikai veids kā pārbaudīt lietotāja rakstīšanas ātrumu, bet arī ir veids kā paātrināt rakstīšanas ātrumu un mazināt pieļauto rakstības kļūdu apjomu (Sikowski, 2019). Ātrs rakstīšanas ātrums pie datora ir svarīga prasme mūsdienās, jo rakstīšana ar klaviatūru ir iesaistīta lielākā daļā no darbiem, it īpaši ņemot vērā attālinātās strādāšanas situācijas. Tas ļauj ātrāk un efektīvāk veikt darbu un komunicēt ar kolēģiem vai darba vadītājiem (ABM College, 2015).

Internetā ir atrodamas vairākas saites ar ātrrakstīšanas testiem, starp kuriem lielākā daļa izmanto nejauši ģenerētus vārdus, taču ir arī tādas, kas lietotājam ļauj pašam ievietot savu tekstu, lai to izmantotu testam, saglabātu un tad dalītos ar to (Key Hero, 2022). Visbiežāk testā lietotājam ir dots laika limits 60 sekundes, lai uzrakstītu pēc iespējams vairāk vārdus bez kļūdu pieļaušanas, taču ir arī saites, kas lietotājam ļauj pašam izvēlēties gan laika limitu gan arī vārdu limitu (Typing, 2022).

1.3. Rakstīšanas ātrums

Ātrākais rakstīšanas ātrums uz klaviatūras pasaulē ir 216 vārdi minūtē, taču vidējais ātrums ir ap 40 vārdi minūtē, starp kuriem 8% saturēs kļūdu (Ratatype, 2022). Produktīvam darbam pie datora ir piemērots rakstīšanas ātrums

Rakstīšanas ātruma uzlabošanai, ir jācenšas ievērot attiecīgus noteikumus (Herzing University, 2019):

1.3.1. Pareizs plaukstu novietojums:

Labā prakse ir turēt kreiso plaukstu tā, lai pirksti būtu virs “A”, “S”, “D” un “F” pogām, kamēr labā roka tā, lai pirksti ir virs “J”, “K”, “L” un “;” pogām. Abu roku īkšķiem ir jābūt uz atstarpēšanas taustiņa(spacebar).

1.3.2. Skatīšanās tikai uz ekrānu:

Rakstot ar klaviatūru nav vajadzība skatīties uz klaviatūru, jo taustiņu pozīcijām jau jābūt iegaumētām. Uzreiz redzot, kas uz ekrāna tiek rakstīts, ir daudz vieglāk pamanīt kļūdas rakstītajā tekstā. Iesācējiem rakstīšana skatoties tikai uz ekrānu ir nedaudz grūts uzdevums, jo vēl nav pieraduši pie klaviatūras izkārtojuma, taču ar laiku un trenēšanos var atcerēties, katra taustiņa pozīciju.

1.3.3. Pareizas ķermeņa pozas noturēšana:

Sēdēšana ar iztaisnotu muguru padarīs rakstīšanas procesu vieglāku, un uzlabos rakstīšanas ātrumu. Pareiza sēdēšanas poza arī veicinās labāku elpošanu un asins cirkulāciju, mazinās muguras sāpes un dos enerģijas sajūtu (Gordon, 2019).

1.3.4. Ērta roku pozīcija:

Nepareizas roku pozīcijas noturēšana uz ilgu laiku izraisīs neērtības rakstīšanai ar klaviatūru. Nekad nevajadzētu vajadzībai pārmērīgi locīt rokas, kamēr lieto klaviatūru.

1.3.5. Trenēšanās:

Katru dienu rakstot uz klaviatūras, tiks labāk iegaumētas taustiņu pozīcijas un uzlabota rakstīšanas precizitāte, ātrums un kļūdu pamanīšana. Internetā ir atrodami dažādi bezmaksas ātrrakstīšanas testi un treniņi, ar ko var veikt vingrinājumus.

1.4. Projekta pamats

Projekta pamata ideja ir, ka ziņu rakstu lasīšanās integrēšana ātrrakstīšanas testā padarīs lasīšanas procesu interaktīvāku, interesantāku, un uzlabos lietotāja rakstīšanas prasmi ar datora klaviatūru. Programmā esošās top rezultātu tabulas dēļ lietotājs varēs arī novērtēt savu rakstīšanas ātrumu salīdzinājumā ar citiem lietotājiem, un pat varētu tikt

motivēts vairāk trenēt savu prasmi ar klaviatūru, lai nonāktu augstākā pozīcijā uz rezultātu tabulas.

1.5. **Java programmēšanas valoda**

Programma tiek rakstīta Java programmēšanas valodā. Java ir plaši pielietota objektu orientēta programmēšanas valoda, kurā veidotais kods tiek efektīvi kompilēts jebkurā OS platformā, kas atbalsta javu (Hartman, 2022). Šajā projektā java valodas pielietošanai tiek izmantota Eclipse IDE.

1.6. **Eclipse IDE**

Vide, kas atrod balansu starp funkciju daudzumu un veiktspēju ar vieglu konstrukciju. Izlaista 2001. gadā un pieejama uz Linux, Mac, Solaris un Windows operētājsistēmām, Eclipse tiek uzskatīta kā labākais IDE priekš java(Singh, 2022).

Autors lieto Eclipse IDE, jo tā ir bezmaksas vide ar ko var izstrādāt programmu darba mērķa sasniegšanai.

1.7. **RSS plūsmu parsētājs**

RSS plūsma ir XML teksta fails, ko autors no kādas saites papildina ar jaunākajiem ierakstiem. (Johnson, 2021). RSS plūsmu parsētājs nolasa datus no izvēlētām saitēm, kurām ir XML faili.

Ir interneta saites, kas piedāvā RSS plūsmas kā vienu no veidiem kā sekot līdz jaunākajai informācijai. Faili tiek patstāvīgi atjaunoti ar jauniem ierakstiem. Ziņu portāli, kuriem ir savas RSS plūsmas:

- Delfi
- Latvijas Sabiedriskie Mediji (LSM)
- Dienas bizness (db)

Eclipse IDE vidē RSS plūsmu konstruēšanai nav vajadzīgi lieki importi vai bibliotēkas un nav jākonfigurē classpath vērtības.

Alternatīvs RSS plūsmai ir jsoup (java HTML Parser) - bibliotēka, kas paredzētā strādāšanai ar HTML datiem. Tā var iegūt un manipulēt html datus izmantojot HTML5

DOM metodes. jsoup bibliotēka ir pieejama lejuplādēšanai internetā, vai arī var tikt ieviesta, izmantojot maven atkarīgo mainīgo.

Projektam tiek lietotas RSS plūsmas, jo ar tām var iegūt visus vajadzīgos datus, un to strādāšanai nav vajadzība papildus komponentu lejuplādēšanai un instalēšanai java vidē.

1.8. Programmatūras prasību specifikācija (PPS)

Programmas funkcijas nodrošina lietotājam iespēju

1. naviģēt starp logiem, klikšķinot uz pogām,
2. naviģēt top rezultātu tabulu,
3. izvēlēties testa grūtības pakāpi,
4. izvēlēties ziņu portālu,
5. izvēlēties ziņu raksta numuru,
6. ievadīt vārdus testā.

1.8.1. Navigācija

1.8.1.1. Ievads:

Lietotājs var naviģēt starp logiem, klikšķinot uz pogām, kas redzamas programmas logā.

1.8.1.2. Ievade:

Lietotājs, esot galvenās izvēlnes logā, nospiež uz “READ ARTICLES” pogu, lai nokļūtu testa sagataves logā.

1.8.1.3. Apstrāde:

- Lietotājs programmas logā novieto kursoru uz pogas “READ ARTICLES”.
- Lietotājs noklikšķina uz pogas “READ ARTICLES”, neizvirzot kursoru no tās zonas. Ja kursors neatrodas pogas zonā, nekas nenotiek.
- Programmas interfeiss maina logu pozīciju
 - No sāna sāk virzīties uz centru testa sagataves logs. Tas kustas līdz nonācis līdz aizņem visu programmas ekrānu. Tiek veikta pozīcijas pārbaude, vai logs ir gala pozīcijā. Ja nē: turpinās kustība.

- Galvenās izvēlnes logs tiek kustināts tajā pašā virzienā, kā testa sagataves logs, līdz galvenā izvēlne vairs nav redzama. Tiek veikta pozīcijas pārbaude, vai logs ir gala pozīcijā. Ja nē: turpinās kustība.

1.8.1.4. Izvade:

Programmā izvēlēta loga vērtība ir testa sagataves logs. Galvenās izvēlnes logs vairs nav redzams. Ir ticis atvērts testa sagataves logs.

1.8.2. Grūtības pakāpes izvēle

1.8.2.1. Ievads:

Lietotājs var izvēlēties grūtības pakāpi, spiežot attiecīgās pogas testa sagataves logā.

1.8.2.2. Ievade:

Lietotājs, esot ziņu izvēlnes logā, nospiež uz “MEDIUM” pogas, lai programma iestatītu testa grūtības pakāpi uz vidēju.

1.8.2.3. Apstrāde:

- Programmas logā kursora tiek novietots uz pogas “MEDIUM”.
- Tiek noklikšķināta poga “MEDIUM”. Ja kursora klikšķināšanas laikā vairs neatrodas pogas zonā, nekā nenotiek.
- Tiek izvadīta informācija par izvēli.
 - Zem grūtības pakāpju pogām, informācijas teksts tiek atjaunots ar vērtību “Current difficulty : MEDIUM”.
 - Poga “MEDIUM” uzrādās kā atzīmēta.

1.8.2.4. Izvade:

Programmā grūtības pakāpes vērtība tiek iestatīta kā “MEDIUM”. Grūtības pakāpes teksts uzrāda vērtību “Current difficulty : MEDIUM”. Poga “MEDIUM” uzrādās kā atzīmēta.

1.8.3. Ziņu portāla izvēle

1.8.3.1. Ievade:

Lietotājs, esot ziņu izvēlnes logā, nospiež uz “Delfi(bizness)” pogas, lai programma nolasītu ziņu rakstus no Delfi biznesa stāstu sadaļas.

1.8.3.2. Apstrāde:

- Programmas logā kursora tiek novietots uz pogas “Delfi(bizness)”.
- Tiek noklikšķināta poga “Delfi(bizness)”. Ja kursora klikšķināšanas laikā vairs neatrodas pogas zonā, nekā nenotiek.
- Notiek RRS plūsmas savienojums ar Delfi(bizness) portālu.
- No Delfi(bizness) portāla tiek nolasīti dati par ziņu rakstiem.
- Tiek izvadīta informācija par izvēli.
 - Viena ziņu portāla pogām, informācijas teksts tiek atjaunots ar vērtību “Currently selected : Delfi(bizness)”.
 - Ir redzams teksts, kas paziņo cik ziņu raksti ir pieejami Delfi(bizness) portālā.
 - Saītes teksta laukumā atjaunojas teksts ar attiecīgā numura ziņu raksta saiti.

1.8.3.3. Izvade:

Programmā ziņu portāla vērtība tiek iestatīta kā “Delfi(bizness)”. Programma ir ieguvusi vērtības par ziņu rakstiem Delfi(bizness) portālā. Ir redzami paskaidrojošie teksti par izvēlēto ziņu portālu un ziņu rakstu skaitu tajā. Ir atjaunota ziņu raksta saite.

1.8.4. Ziņu raksta numura izvēle

1.8.4.1. Ievads:

Lietotājs var izvēlēties ziņu raksta numuru, ievadot skaitli teksta logā.

1.8.4.2. Ievade:

Lietotājs, esot ziņu izvēlnes logā, ievada ziņu raksta numuru “6”, lai izvēlētos attiecīgo ziņu rakstu.

1.8.4.3. Apstrāde:

- Programmas logā tiek noklikšķināts numura ievades teksta lauks.
- Numura ievades laukumā tiek izdzēsts numurs, kas tur bija.
- Numura ievades laukumā tiek ierakstīts numurs “6”.
- Kursora tiek novietots uz pogas “Select NR”.
- Tiek noklikšķināta poga “Select NR”. Ja kursora klikšķināšanas laikā vairs neatrodas pogas zonā, nekā nenotiek.
- Zem numura izvēles tiek atjaunots informācijas teksts ar vērtību “Currently selected article number : 6”.
- Saītes teksta laukumā tiek atjaunots teksts ar attiecīgā numura saiti.

1.8.4.4. Izvade:

Programmā saites indeksa vērtība tiek atjaunota. Ir redzams informācijas teksts par izvēlēto saites numuru. Ir atjaunots saites teksts ar attiecīgā numura saiti.

1.8.5. Vārdu ievade testa laikā.

1.8.5.1. Ievads

Lietotājs testā var uzrakstīt un tad ievadīt vārdus, izmantojot klaviatūru.

1.8.5.2. Ievade

Lietotājs testa laikā ievada vārdu “turpmāk”.

1.8.5.3. Apstrāde:

- Uz klaviatūras spiežot taustiņus, tiek uzrakstīts vārdu “turpmāk”.
- Uz klaviatūras tiek nospiests “enter” taustiņš.
- Tiek veikta pārbaude vai ievadītais vārds ir vienāds ar kādu no krītošajiem vārdiem. Ja nē, tad teksta ievades laukā tiek izdzēsts ierakstītais un pieaug pieļauto kļūdu skaits.

1.8.5.4. Izvade

Attiecīgais krītošais vārds pazūd. Uzrakstīto vārdu skaits paaugstinās. Ja uz ekrāna vairs nepastāv krītošie vārdi, bet vēl ir pieejami vārdi, tad tiek radīts jauns krītošais vārds.

1.9. Pētījums vārdu iegaumēšanai.

1.9.1. Hipotēze

Lietotāji iegaumēs ātrrakstīšanas testa laikā uzrakstītos vārdus un varēs aptuveni atstāstīt ziņu raksta aprakstu.

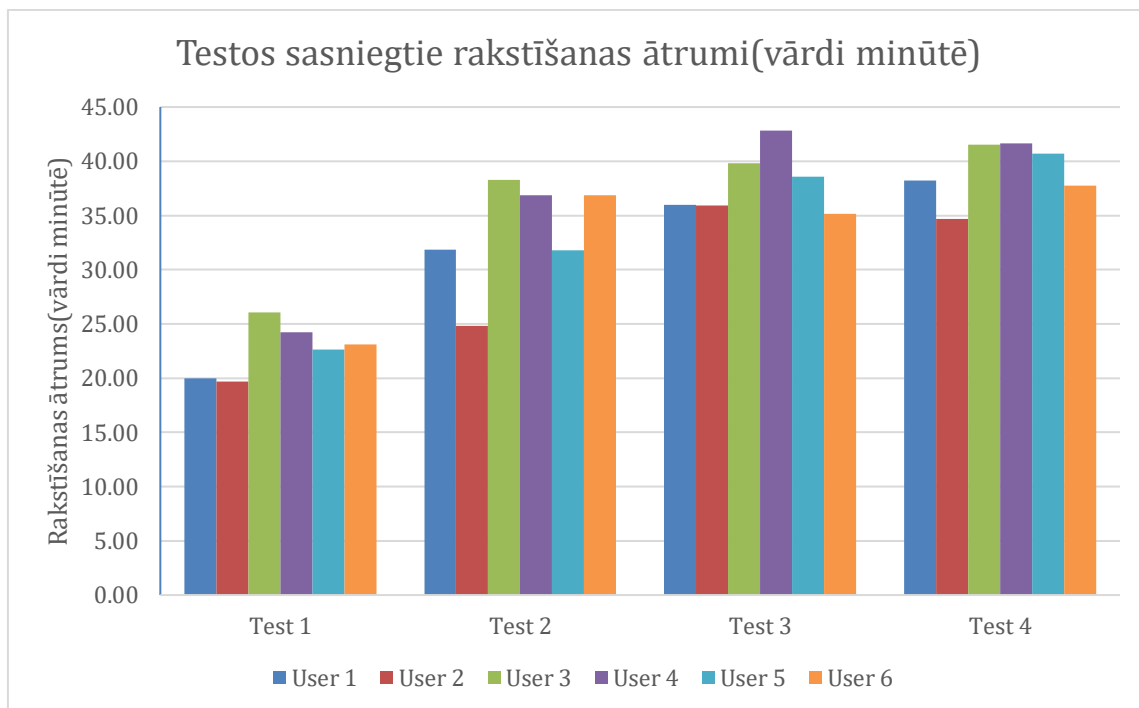
1.9.2. Pētījuma gaita

Darba autors dod 6 dažādiem lietotājiem iespēju 4 reizes veikt izstrādātās programmas ātrrakstīšanas testu. Pirms testa veikšanas, darba autors nesaka lietotājiem, lai pievērstu uzmanību testā rakstītajiem vārdiem. Pēc katra testa veikšanas darba autors

pieraksta sasniegto rakstīšanas ātrumu (vārdos minūtē) un pajautā lietotājam, lai atstāsta testa laikā rakstīto ziņu raksta aprakstu.

1.9.3. Rezultāti

Katra lietotāja iegūtie rakstīšanas ātrumi tika apkopoti diagrammā (Skat. Attēls 1). Diagrammā ir novērojama rakstīšanas ātruma uzlabošanās testu rakstīšanas gaitā. Pirmajā testā bija viszemākie vērtējumi, jo lietotājiem vajadzēja pielāgoties testa stilam un darba autora klaviatūrai.

Attēls 1. Diagramma ar pētījumā sasniegtajiem rakstīšanas ātrumiem (vārdi minūtē)

Pēc pirmā testa tikai viens no lietotājiem pievērsa uzmanību tam, ko testā rakstīja., pārējie lietotāji centās uzrakstīt krītošos vārdus pēc iespējas ātrāk, nepievēršot tiem uzmanību. Pārējos testos lietotāji zināja, ka tiks jautāts, lai atstāsta testa laikā rakstīto, tādēļ tie pievērsa uzmanību vārdiem, un pēc testa varēja atstāstīt aptuvenu aprakstu par rakstīto ziņu raksta aprakstu.

1.9.4. Secinājumi

Vairākas reizes pildot ātrrakstīšanas testu rakstīšanas ātrums uzlabojas.

Kad lietotājs pilda testu ar domu pievērst uzmanību rakstītajiem vārdiem, tad var iegaumēt testa laikā rakstīto.

2. PROGRAMMATŪRAS PROJEKTĒJUMA APRAKSTS (PPS)

2.1. Ievads

Programma tika veidota izmantojot Eclipse IDE, un ir paredzēta ātrrakstīšanas testa pildīšanai.

2.1.1. Nolūks

PPA tiek veidots, lai aprakstītu un paskaidrotu programmas galvenās darbības.

2.1.2. Darbības sfēra

Programma tiek veidota izmantojot java programmēšana valodu.

2.1.3. Definīcijas un saīsinājumi

Metode – kods, kas tiek izpildīts, kad tas tiek izsaukts. Metodēm var tikt padotas vērtības, un tās var atgriezt vērtību.

JFrame – objekts, kas veido programmas logu

JLabel - objekts ikonas un/vai teksta uzrādīšanai

JLayeredPane - slāņots kontainers, kas ļauj izvēlēties pārklātu objektu uzrādīšanas secību.

HashMap –datu saraksts, kas izmanto unikālas atslēgas datu piekļuvei.

Parsēt – pārveidot vērtību no viena datu tipa uz citu

2.2. Saistības ar citiem dokumentiem

PPA tika veidots balstoties uz Latvijas valsts programminženierijas ieteicamo praksi programmatūras projektējuma aprakstīšanai – LVS 72:1996

2.3. Dekompozīcijas apraksts

2.3.1. Programmas logu veidošana

Uzsākot programmu, tiek iestatītas logu izmēru vērtības : “frameWidth” un “frameHeight”. Izmēru vērtības tiek padotas “MainMenu” konstruktoram, kurā tiek izsaukta “setupScreen” metode (Skat. Pielikums I), padodot tai galvenās izvēlnes JFrame objektu un izmēru vērtības. “setupScreen” metode inicializē JFrame objektu un tam piešķir īpašības, izmantojot JFrame metodes, pēc kurām inicializētais objekts tiek atgriezts.

“GameScreen” klasē atrodas cita “setupScreen” metode, no kuras tiek izsaukta “MainMenu” klases “setupScreen” metode, lai tiktu izveidots programmas logs testam.

2.3.2. Navigācija pa programmas logiem

Navigāciju programmas saskarnē nodrošina “ProgrammButton” objekti, “Mouse” klase, “timer” objekti un “JavaLayeredPane” objekti.

“JavaLayeredPane” klase (Skat. Pielikums II) paplašina “JLayeredPane” objektu, lai tam pievienotu jaunas metodes un optimizētu kodu. Katrs “JavaLayeredPane” objekts tiek pievienots konstruktorā padotajam “HashMap” objektam. Pievienotās metodes:

1. “setSlidePoint” nosaka objekta starta koordinātas, uz kurām tam ir jānonāk.
2. “setCoordinates” izsauc objekta “setLocation” metodi, padodot tai atgrieztās vērtības no “moveScreen” metodes.
3. “checkMovement” pārbauda vai objekam jākustas uz starta pozīciju vai uz nulles pozīciju (aizņemt visu ekrānu).
4. “moveScreen” kustina objektu uz padoto x vai y koordinātu, salīdzinot ar padoto objekta pozīciju.

“ProgrammButton” klase (Skat. Pielikums III) paplašina “JLabel” objektus. Tās konstruktorā tiek izsaukts “Mouse” konstruktors, kuram padod “JLabel” objektu, lai tam piešķirtu “MouseListener” saskarni. Katrs “ProgrammButon” objekts tiek pievienots tā konstruktorā padotajam “HashMap” objektam. Katra “ProgrammButon” izpildes funkcija, ieskaitot logu kustināšanas metožu izsaukšanu, ir ierakstīta “Mouse” klases metodē “mousePressed” un “mouseReleased” (Skat. Attēls 2).

Gan “MainMenu” klasē atrodas “timer” objekts “menuTimer”, kas ar katru ciklu izsauc “actionPerformed” metodi, kurā atrod “for” cikls, kas iterē cauri “JavaLayeredPane” objektiem un tos kustina, ja tie neatrodas noteiktajā pozīcijā.


```

switch (button.name) {
case "READ ARTICLES": {
    MainMenu.layers.get("menu").setSlidePoint(-MainMenu.layers.get("play").xStart,
        -MainMenu.layers.get("play").yStart);
    menuSelect("play");
    break;
}
case "PLAY": {
    new GameScreen();
    MainMenu.menuScreen.setVisible(false);
    MainMenu.menuTimer.stop();
    break;
}
case "INFO PAGE": {
    MainMenu.layers.get("menu").setSlidePoint(-MainMenu.layers.get("info").xStart,
        -MainMenu.layers.get("info").yStart);
    menuSelect("info");
    break;
}
case "BACK": {
    menuSelect("menu");
    break;
}
}

```

Attēls 2. Koda fragments no "Mouse" klases "mouseReleased" metodes

2.3.3. Grūtības pakāpes izvēle

Grūtības pakāpi var izvēlēties spiežot uz kādu no grūtības pakāpes pogām, "EASY", "MEDIUM" un "HARD", testa sagataves logā. Nospiežot pogu, "Mouse" klases "mouseReleased" metodē "for" cikls iterē cauri pogu sarakstam (Skat. Attēls 3), lai noteiktu kura tika nospiesta.

```

default:// CHECKS FOR CHOSEN DIFFICULTY
int i = 0;
for (String difficultyChoice : MainMenu.difficultyButtons.keySet()) {
    if (button.name.equals(difficultyChoice)) {
        ((ProgramButton) MainMenu.difficultyButtons.get(difficultyChoice)).selected = true;
        MainMenu.difficulty = button.name;
    } else {
        ((ProgramButton) MainMenu.difficultyButtons.get(difficultyChoice)).selected = false;
        ((ProgramButton) MainMenu.difficultyButtons.get(difficultyChoice)).buttonIconSwitch(0, false);
    }
    i++;
}
if (i == MainMenu.difficultyButtons.keySet().size()) {
    ((ProgramButton) MainMenu.difficultyButtons.get(MainMenu.difficulty)).selected = true;
}
MainMenu.labels.get("difficultySetting").setText("Current difficulty : " + MainMenu.difficulty);
break;
}

```

Attēls 3. Koda fragments no "Mouse" klases "mouseReleased" metodes

Kad tiek noteikta poga, tās nosaukuma vērtība tiek piešķirta "difficulty" mainīgajam, pēc kā balstoties "GameScreen" klases "setupParameters2" metodē (Skat. Attēls 4) tiek noteikts krītošo vārdu kustības vērtība un uzrašanās intervāls.

```

fallSpeed = 4;
spawnInterval = 200;
if (difficulty.equals("MEDIUM")) {
    fallSpeed = 8;
    spawnInterval = 150;
} else if (difficulty.equals("HARD")) {
    fallSpeed = 12;
    spawnInterval = 100;
}

```

Attēls 4. Koda fragments no "GameScreen" klases "setupParameters2" metodes

2.3.4. Ziņu portāla izvēle

Ziņu portālu var izvēlēties spiežot uz kādu ziņu portāla pogām, “Delfi(sabiedriba)”, “LSM(populārās)” un “Delfi(visas)”, ziņu izvēlnes logā. Nospiežot pogu, “Mouse” klases “mouseReleased” metodē izpildās attiecīgās pogas kods (Skat. Attēls 5), kurā pārbauda vai ziņu portāls jau ir izvēlēts un izsauc “MainMenu” klases “switchNews” metodi, padodot tai ziņu portāla saiti un pogas nosaukumu.

```
case "Delfi(sabiedriba)": {
    if (!MainMenu.selectedNewsSiteName.equals(button.name)) {
        MainMenu.switchNews("https://www.delfi.lv/rss/?channel=sabiedriba", button.name);
    }
    break;
}
```

Attēls 5. Koda fragments no “Mouse” klases “mouseReleased” metodes

“switchNews” metode (Skat. Pielikums IV) izsauc “RssData” klases (Skat. Pielikums V) konstruktoru, kurā tiek inicializēts RSS parsētājs, ar ko tiek iegūti ziņu rakstu dati.

2.3.5. Ziņu raksta izvēle

Atrodoties ziņu izvēlnes logā lietotājs teksta logā var ievadīt skaitli. Nospiežot “SELECT NR” pogu, “Mouse” “mouseReleased” pogas koda (Skat. Attēls 6) izpildē tiek veikta pārbaude vai ievadītais skaitlis ir parsējams uz “int” vērtību, un vai vērtība ir starp 0 un kopējo ziņu rakstu skaitu. Pārbaudu izpildes gadījumā, vērtība tiek piešķirta “articleIndex” mainīgajam, kas tiek izmantots kā indekss priekš ziņu rakstiem.

```
case "Select NR": {
    int indexNR = 0;
    try {
        indexNR = Integer.parseInt(MainMenu.inputFieldArticleNR.getText()) - 1;
        if (indexNR >= 0 && indexNR < MainMenu.articleCount) {
            MainMenu.articleIndex = indexNR;
        } else {
            MainMenu.labels.get("NRerrText")
                .setText("CHOOSE NUMBER BETWEEN 1 AND " + MainMenu.articleCount + "!");
            break;
        }
    } catch (Exception e2) {
        MainMenu.labels.get("NRerrText").setText("ENTER A VALID NUMBER!");
        break;
    }
    MainMenu.labels.get("CurrentArticleNR").setText("Currently selected article number : " + (indexNR + 1));
    MainMenu.articleLink.setText(RssData.LinkData.get(indexNR));
    MainMenu.labels.get("NRerrText").setText("");
    break;
}
```

Attēls 6. Koda fragments no “Mouse” klases “mouseReleased” metodes

2.3.6. Vārdu krišana testa laikā

Testa laikā "GameScreen" klasē tiek veidoti "FallingWord" objekti (Skat. Pielikums VI), kas satur vārdus no nolasītā datu avota. "GameScreen" klasē darbojošais "timer" objekts izsauc "actionPerformed" metodi, kurā tiek ģenerēts jauns krītošais vārds, ja laika intervāls ir pagājis vai uz ekrāna vairs nav vārdu, un tiek kustināti visi krītošie vārdi. Ja vārds ir nokritis zemāk par programmas logu, tas tiek izdzēsts (Skat. Attēls 7).

```
if (spawnTimer >= spawnInterval || fallingWords.size() == 0) {
    spawnWord();
}
spawnTimer++;
for (int i = 0; i < fallingWords.size(); i++) {
    fallingWords.get(i).setPosition(fallSpeed);
    if (fallingWords.get(i).checkForDespawn()) { // CHECKS IF WORD HAS FALLEN OUT OF SCREEN
        i -= fallingWords.get(i).despawn(fallingWords);
        mistakes++;
        labels.get("mistakesBox").setText("Mistakes = " + mistakes);
    }
}
```

Attēls 7. Koda fragments no "GameScreen" klases "actionPerformed" metodes

2.3.7. Vārdu ievade testa laikā

Testa laikā, lai varētu ievadīt uz ekrāna redzamos krītamajos vārdus, loga apakšā ir pieejams "JTextArea" objekts, kurā lietotājs ieraksta vajadzīgos vārdus. "GameScreen" klasē darbojošais "timer" objekts izsauc "actionPerformed" metodi, kurā, ja "JTextArea" objekta tekstā ir parādījusies otra rinda, jeb lietotājs ir nospiedis pogu "enter", tiek izsaukta "checkInput" metode.

"checkInput" metodē (Skat. Pielikums VII) izdzēš ievadītajā tekstā esošo jaunas rindas simbolu (\n) un pārbauda vai tests nav beidzies. Ja tests nav beidzies, tad tiek izsaukta metode "matchWord" (Skat. Attēls 8), padodot tai ievadītā teksta vērtību, lai pārbaudītu vai ievadītais teksts ir vienāds ar kādu no krītošajiem vārdiem, kuru gadījumā tas vārds tiek izdzēsts, uzrakstīto vārdu skaits tiek paaugstināts un uzrakstīto simbolu skaitam tiek pieskaitīts uzrakstītā vārda simbolu skaits.

```
public static void matchWord(String word) {
    for (int i = 0; i < fallingWords.size(); i++) { // goes through all spawned words
        if (fallingWords.get(i).getWord().equals(word)) { // checks if player input matches word
            i -= fallingWords.get(i).despawn(fallingWords);
            wordsWritten++;
            charsWritten += word.length();
            labels.get("writtenWords").setText("Written = " + wordsWritten);
            return;
        }
    }
    mistakes++; // if input is incorrect, increases number of mistakes
    labels.get("mistakesBox").setText("Mistakes = " + mistakes);
}
```

Attēls 8. "GameScreen" klases metode "matchWord"

Ja tests ir beidzies, tad tiek izsaukta “checkNameValidity” metode, lai pārbaudītu vai ievadītais tests atbilst lietotājevārda nosacījumiem : Ievades lauks nedrīkst būt tukšs, un ievadītais teksts nevar pārsniegt 20 simbolu garumu (Skat. Attēls 9).

```
public static boolean checkNameValidity(String name) {
    textField.setText(textField.getText().replace("\n", ""));
    if (name.isEmpty()) {
        labels.get("nameInfo").setText("Name cannot be empty!");
        return false;
    }
    if (name.length() > 20) {
        labels.get("nameInfo").setText("Name limited to 20 charecters!");
        return false;
    }
    return true;
}
```

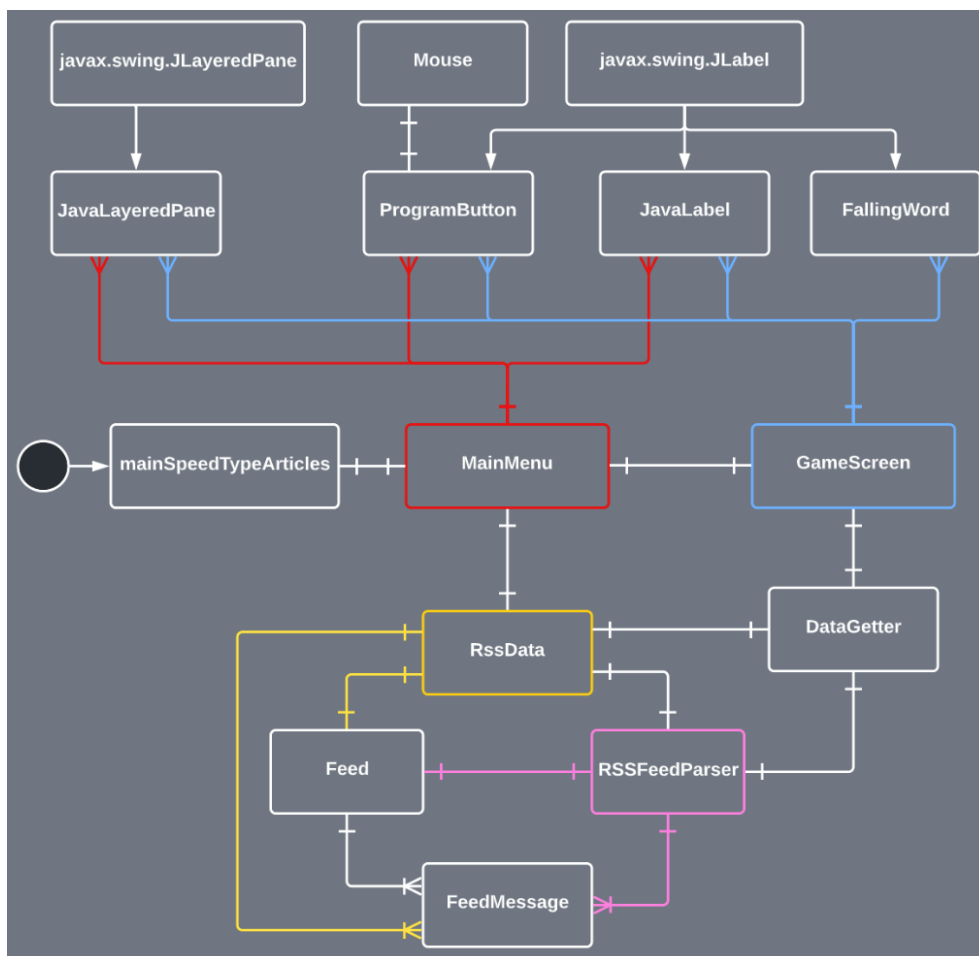
Attēls 9. "GameScreen" klases metode "checkNameValidity"

2.4. Atkarības apraksts

Klašu diagrammā (Skat. Attēls 10) ir redzams kā klases darbojas savā starpā.

1. Programma tiek startēta ar “mainSpeedTypeArticles” klasi.
2. “mainSpeedTypeArticles” izsauc “MainMenu” klases konstrukturu.
3. “MainMenu” klasē tiek veidota vizuālo saskarne, izsaucot vairākus “JavaLayeredPane”, “ProgramButton” un “JavaLabel” klases konstruktorus.
4. “JavaLayeredPane” paplašina “java.swing.JLayeredPane” objektu.
5. “ProgramButton” konstruktorā veidotajam objektam tiek piešķirta “MouseListener” saskarne, izsaucot “Mouse” klases konstrukturu.
6. “ProgramButton”, “JavaLabel” un “FallingWord” klases paplašina “javax.swing.JLabel” objektu.
7. “MainMenu” klasē tiek izsaukt “RssData” konstruktors, lai nolasītu ziņu portāla datus.
8. “RssData” klasē izveido “RSSFeedParser” klases objektu, kas veic savienojumu ar ziņu portālu un nolasa no tā datus, lai tos ievietotu tos “Feed” klases objektā.
9. “RssData” klasē “for” ciklā izmanto “Feed” klases objekts, lai no to tā iegūtu “FeedMessage” klases objektu datus.
10. “Feed” klasē glabājās “FeedMessage” objektu saraksts.
11. “RSSFeedParser” veido “Feed” klases objektu un “FeedMessage” klases objektus.

12. "GameScreen" klasē tiek veidota vizuālo saskarne, izsaucot vairākus "JavaLayeredPane", "ProgramButton", "JavaLabel" un "FallingWord" klases konstruktorus.
13. "GameScreen" klasē iegūst krītošo vārdu datus, izmantojot "DataGetter" klasi.
14. "DataGetter" iegūst vārdus no "RssData" klasē glabātajiem ziņu rakstu aprakstiem.

Attēls 10. Klašu diagramma.

3. PROGRAMMAS STRUKTŪRA

Mērķa sasniegšanai autors izstrādā programmu izmantojot Eclipse IDE. Programmas saskarnē lietotās ikonas un attēlus autors pats izveidoja Gimp2 vizuālās rediģēšanas programmā. Programma sastāv no 13 klasēm, 10 konstruktoriem, 53 metodēm un 1212 koda līnijām.

Lai lietotājs varētu darboties ar programmu, tiek veidots vizuālā saskarne, kas sastāv no “javax.swing” un “java.awt” objektiem, kā “JFrame”, “JLabel” un “JLayeredPane”. Lai mazinātu koda rindu skaitu, tiek veidota “JavaLabel” klase (Skat. Pielikums VII), kas optimizē JLabel objektu konstruēšanu, un “JavaLayeredPane” klase (Skat. Pielikums III), optimizē “JLayeredPane” objektu konstruēšanu. Navigācija starp logiem ir iespējama spiežot uz programmas logā redzamajām pogām. Pogu darbību nodrošina “Mouse” klases konstruktors, kurā tam padotajiem “JLabel” objektiem tiek piešķirta “MouseListener” saskarne. Koda optimizācijas dēļ JLabel objekti, kas tiek lietoti kā pogas, tiek konstruēti izmantojot “ProgramButton” klasi (Skat. Pielikums II).

Pirms testa uzsākšanas lietotājam ir iespēja izvēlēties testa grūtības pakāpi, ziņu portāla saiti un ziņu raksta numuru. Grūtības pakāpes izvēle ir domāta, lai testu varētu pildīt gan lietotāji ar lēnu rakstīšanas ātrumu, gan arī lietotāji ar advancētu rakstīšanas ātrumu. Ziņu portālu izvēle ir limitēta uz ziņu izvēlnes logā redzamajām pogām: “Delfi(sabiedrība)”, “LSM(populārās)”, “Delfi(visas)”. Ir arī iespēja lietot teksta failu “//tempText.txt”. Izvēlētais ziņu portāls vai fails nosaka no kurienes tiks nolasīti vārdi, kas tiks lietoti ātrrakstīšanas teksta laikā. Ziņu raksta numura izvēle ir ierobežota ar nolasīto rakstu skaitu un nosaka kurš ziņu raksta apraksts tiks izmantots testā.

Lai nolasītu ziņu rakstus, tika izmantots RSS parsētāja kods, ko darba autors ieguva no pamācību saites par RRS parsētājiem (Vogel, 2016). Iegūtais kods tika samazināts, lai paliktu tikai pats vajadzīgais programmai, un tad modificēts pēc programmas vajadzībām.

Pēc iestatījumu veikšanas, lietotājs var uzsākt testu nospiežot programmas testa sagataves logā pogu “Play”. Tests sākas ar laika atskaiti, pēc kuras no programmas loga augšpuses sāk krist “FallingWord” objekti (Skat. Pielikums V), kas katrs satur savu vārdu, kas ir ņemts no izvēlēta ziņu raksta. Krītošo vārdu secība atbilst vārdu secībai ziņu raksta aprakstā. Lietotājs šos vārdus uzraksta izmantojot klaviatūru un tad ievada, uz klaviatūras nospiežot pogu “enter”.

Kad visi vārdi ir uzrakstīti vai nokrituši līdz loga apakšai, parādās rezultātu logs, kurā ir redzams teksta logs ar saiti uz pilno ziņu rakstu, lietotāja sasniegtais vārdu rakstīšanas ātrums sekundē un minūtē, rakstzīmju rakstīšanas ātrums sekundēs un minūtēs, pieļauto kļūdu skaits un uzrakstīto vārdu skaits. Lietotājs tad var ievadīt savu lietotājvārdu, kas, kopā ar rakstīšanas ātrumiem, tiek saglabāts teksta failā un uzrādīts top rezultātu tabulā.

Pēc lietotājvārda ievadīšanas parādās pogas “PREVIOUS ARTICLE” un “NEXT ARTICLE”, kuras domātas, lai uzreiz varētu uzsākt jaunu testu ar vai nu nākamo vai iepriekšējo pēc kārtas esošo ziņu rakstu. Ja tests tika veikts izmantojot vārdus no teksta faila, tad pēc lietotājvārda ierakstīšanas, teksta ievades lauks pazudīs, un būs iespēja tikai restartēt testu vai iet atpakaļ uz testa sagataves logu.

4. LIETOTĀJA ROKASGRĀMATA

Vispirms projektam ir jā tiek importētam, kas Eclipse IDE ir iespējams caur “file->import->Existing Projects into Workspace”, kur var izvēlēties projekta pakotni un to importēt.

Programmu galvenais fails, ar ko tā ir jā uzsāk programma, ir “mainSpeedTypeArticles”, kas atrodama pakotnē “src\newArticleSpeedTyping”.

Atveroties programmai, galvenajā izvēlnē ir iespējams aplūkot info logu un testa sagataves logu, nospiežot uz attiecīgās pogas.

Testa sagataves logā ir iespēja redzēt un navigēt top rezultātu tabulu, izvēlēties un grūtības pakāpi testam, vai atvērt ziņu portāla izvēlni. Ziņu portāla izvēlnē lietotājs izvēlas saiti, no kuras vēlas saņemt ziņu rakstus, nospiežot uz attiecīgās pogas, un izvēlēties ziņu raksta numuru, ievadot to attiecīgajā laukā. Ir arī iespēja izvēlēties “file” opciju, kura gadījumā testā tiks lietoti vārdi no “tempText.txt” teksta faila. Kad izvēles ir tikušas veiktas, atgriežoties uz testa sagataves logu, var spiest “Play” pogu, lai uzsāktu testu.

Uzsākot ātrrakstīšanas testu, notiek atskaite no 3, pēc kuras no loga augšpusēs sāk krist vārdi, kas lietotājam jā uzraksta un tad jā ievada, uz klaviatūras nospiežot pogu “enter”. Lai testā rakstītu vārdus, ir jā būs atvērtam programmas logam. Rakstītie burti un simboli, kā arī uzrakstīto vārdu un kļūdu skaits, būs redzami loga apakšdaļā. Punktuālās rakstzīmes un diakritiskās zīmes arī tiek ņ emtas vērā vārda pareizas ievades pārbaudē. Krītošie vārdi tiek ņ emti attiecīgā secībā no lietotāja izvēlēta ziņu portāla jaunākajiem ziņu virsrakstiem. Jauns vārds uzrodas vai nu pēc noteikta intervāla, kas ir atkarīgs no grūtības pakāpes, vai arī, ja uz ekrāna vairs nav krītošo vārdu.

Testa laikā lietotājs jebkurā brīdī var nospiegt pogu “reset”, lai no jauna sāktu testu, vai arī pogu “back”, kas izslēgs testu un atvērs testa sagataves logu.

Tests beidzas, kad lietotājs ir ievadījis vai palaidis garām visus krītošos vārdus. Pēc testa, uz ekrāna ir redzami lietotāja rakstīšanas ātrumi un saite uz pilnu ziņu rakstu. Lietotājam tiks prasīts, lai ievada savu lietotājvārdu, lai to un iegūtos rakstīšanas ātrumus pievienotu top rezultātu tabulai un teksta failam. Pēc vārda ierakstīšanas, ja testā tika lietots ziņu raksts, lietotājs var izvēlēties sākt jaunu testu ar iepriekšējo vai nākamo pēc kārtas esošo ziņu rakstu.

5. PROGRAMMAS FUNKCIJU DEMONSTRĒŠANA

5.1. Navigācija.

Spiežot programmas logā redzamās pogas, lietotājs var pārvietoties starp logiem:

5.1.1. Galvenās izvēlnes logs:

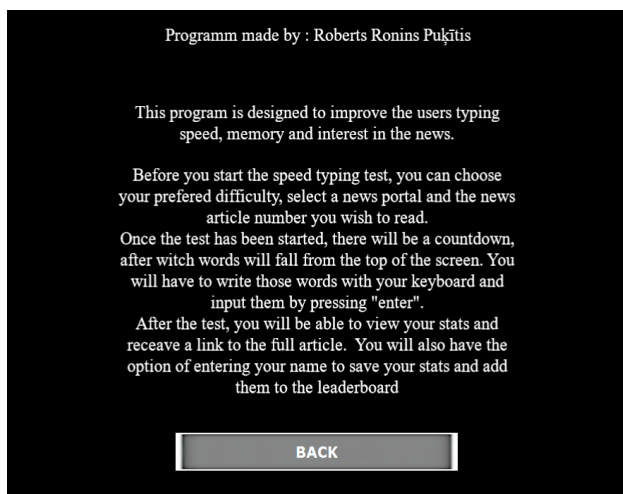
Pirmais logs, kas atveras, startējot programmu. No galvenās izvēlnes var tikt uz informācijas logu, nospiežot pogu “INFO PAGE” vai testa sagataves logu, nospiežot uz “READ ARTICLES” pogu, vai arī beigt darbu, nospiežot “exit” pogu.

Attēls 11. Galvenās izvēlnes logs

5.1.2. Informācijas logs:

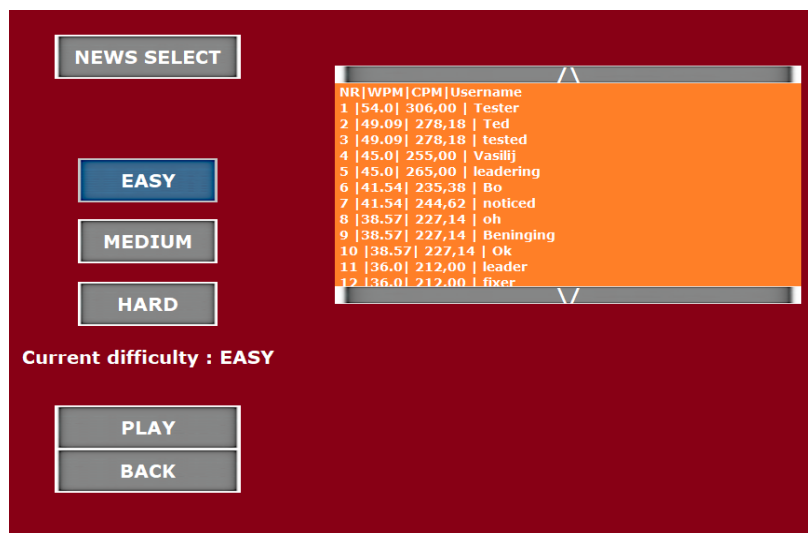
Lietotājs var izlasīt programmas paskaidrojošo tekstu un izlasīt vajadzīgās pamata zināšanas, lai veiktu ātrrakstīšanas testu. Loga apakšā ir redzamās “BACK” pogas nospiešana atvērš galvenās izvēlnes logu.

Attēls 12. Informācijas logs

5.1.3. Testa sagataves logs

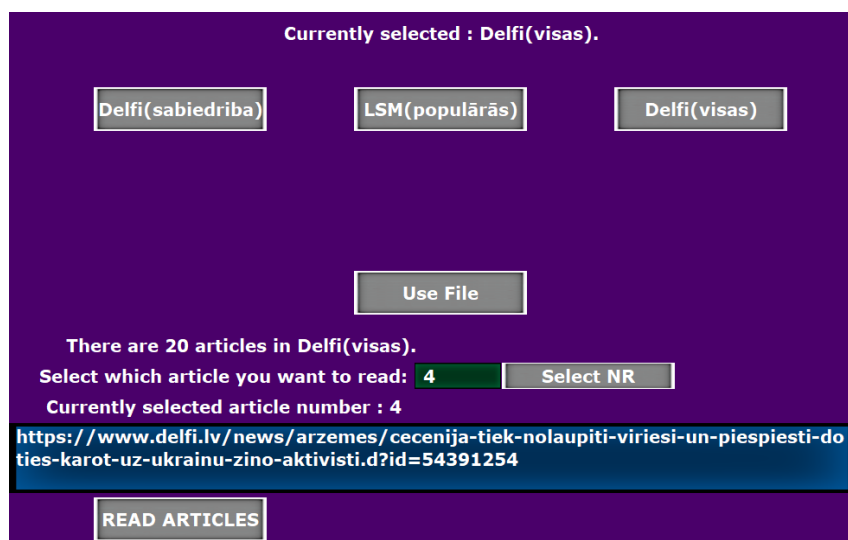
Testa sagataves logā ir iespējams apskatīt top rezultātu tabulu. Kustība uz augšu un uz leju pa top rezultātu tabulu ir iespējama spiežot “^” un “v” pogas. Lietotājs var izvēlēties grūtības pakāpi, spiežot vienu no trīs grūtības pakāpju pogām – “EASY”, “MEDIUM”, “HARD”. Lai izvēlētos ziņu ierakstu opcijas, ir iespēja lietotājs var nospiegt “NEWS SELECT” pogu, lai dotos uz ziņu izvēlnes logu. Lai startētu ātrrakstīšanas testu, ir jānospiež “PLAY” poga. “BACK” pogas nospiešana atvērš galvenās izvēlnes logu.

Attēls 13. Testa sagataves logs.

5.1.4. Ziņu izvēlnes logs

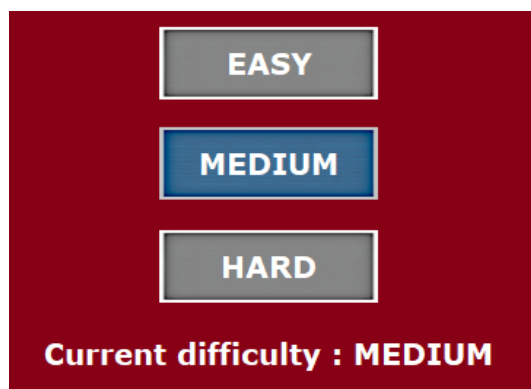
Piedāvā lietotājam izvēlēties starp pieejamajiem ziņu portāliem un to ziņu rakstiem, vai izmantot failu, lai programma iegūtu vārdus priekš ātrrakstīšanas testa.

Attēls 14. Ziņu izvēlnes logs.

5.2. Grūtības pakāpes izvēle.

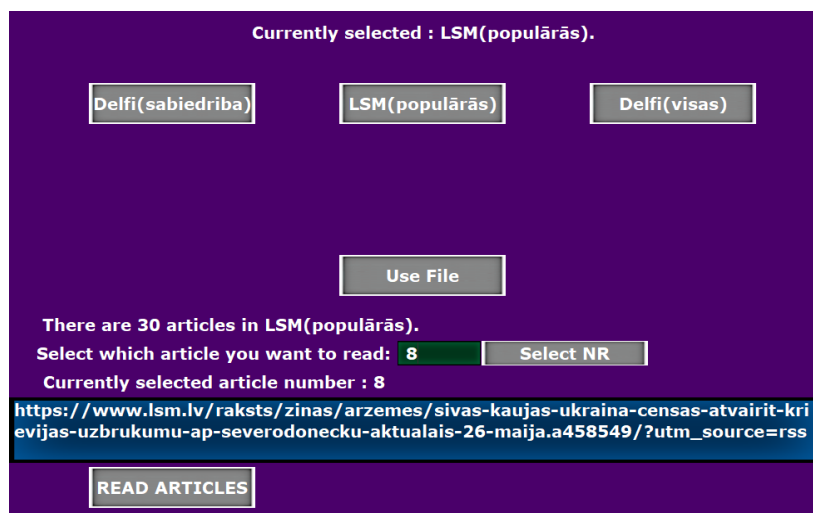
Testa izvēlnes logā, lietotājs var izvēlēties starp trīs grūtības pakāpēm : “EASY”(Viegla), “MEDIUM”(vidēja), “HARD”(grūta). Nospiežot uz kādu no pogām, tās ikona nomainās, lai rādītos kā atzīmēta, un zem pogām paskaidrojošais teksts uzrāda kāda grūtības pakāpe ir izvēlēta. Grūtības pakāpe nosaka testā krītošo vārdu ātrumu un to parādīšanās intervāla īsumu.

Attēls 15. Grūtības pakāpju pogas un grūtības paziņojuma teksts.

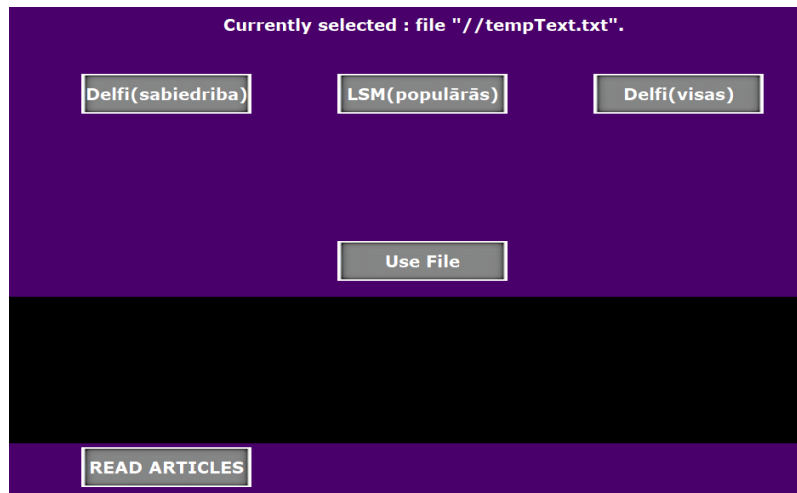
5.3. Ziņu portāla izvēle.

Ziņu izvēlnes logā ir iespēja izvēlēties kādu no piedāvātajiem ziņu portāliem, nospiežot respektīvo pogu. Ekrāna augšpusē ir redzams paskaidrojošais teksts, kas uzrāda kāds ziņu portāls ir izvēlēts. Zem ziņu portālu pogām ir teksts, kas uzrāda cik ziņu raksti ir tikuši nolasīti no izvēlētajā ziņu portāla. Nomainot ziņu portālu arī mainās ziņu raksta saite, uzņemot iestatītā numura ziņu rakstu. Izvēloties ziņu portālu, RSS plūsmas parsētājs nolasa ziņu rakstus no izvēlētajā portāla, un iegūtie dati par ziņu rakstiem tiek saglabāti programmā.

Attēls 16. Ziņu portāla izvēlnes logs, ar izvēlētu ziņu portālu.

Ja lietotājam nav internets, vai tiek nospiesta “Use File” poga, apakšējie informatīvie lauki tiks aizklāti un programma izmantos teksta failu “tempText.txt”, lai iegūtu vārdus ātrrakstīšanas testam.

Attēls 17. Ziņu portāla izvēlnes logs, ar izvēlētu faila izmantošanu.

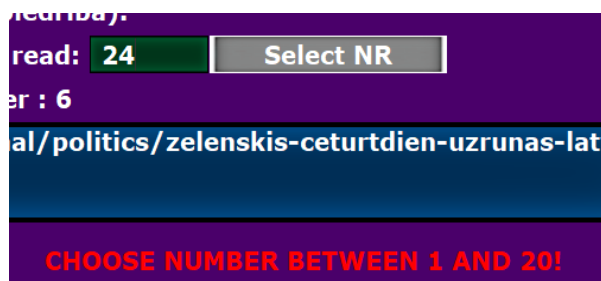
5.4. Ziņu raksta izvēle.

Ziņu izvēlnes logā ir ziņu raksta numura izvēle. Ievadot derīgu numuru un nospiežot “Select NR” pogu, tiek izvēlēts attiecīgais ziņu raksts. Pēc izvēles veikšanas, zem numura izvēles redzams teksts, kas uzrāda kurš ziņu raksta numurs ir izvēlēts, un zem tā ir redzams teksta lauks ar saiti uz pilno ziņu rakstu.

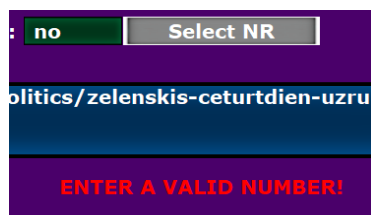
Attēls 18. Ziņu raksta izvēle.

Ja ievadītais numurs ir ārpus atļautajām robežām, uzrādīsies kļūdas paziņojums, kas uzrāda numuru robežas.

Attēls 19. Ziņu raksta nepareiza numura ievades kļūdas paziņojums.

Ja skaitļa vietā tiek ievadīts teksts, uzrādīsies kļūdas paziņojums.

Attēls 20. Ziņu raksta izvēles kļūdainas ievades kļūdas paziņojums.

5.5. Testa logs.

Testa logā ir redzama apakšējā josla, kurā redzams rakstīto vārdu skaits, pieļauto kļūdu skaits, lietotāja ievades teksta lauks, poga “RESET”, lai restartētu testu, un poga “BACK TO MENU”, lai atgrieztos uz testa sagataves logu. Pēc atskaites, loga kreisajā pusē var redzēt laiku sekundēs, kopš testa uzsākšanas. Testa laikā no loga augšpuses krīt objekti ar secībā nolasītiem ziņu raksta vārdiem. Pēc krītošā vārda ierakstīšanas un ievadīšanas, tas pazūd no ekrāna.

Attēls 21. Testa logs testa darbības laikā.

5.6. Rezultātu logs.

Pēc testa pabeigšanas tiek uzrādīti lietotāja sasniegtie ātrumi, kļūdu skaits, uzrakstīto vārdu skaits un teksta logs ar saiti uz pilno ziņu rakstu. Teksta ievades logā lietotājam ir iespēja ievadīt savu vārdu, lai vārds un iegūtie ātrumi tiktu saglabāti top rezultātu tabulā.

https://www.delfi.lv/news/national/politics/rigas-siltuma-sefs-pern-pardevis-kript-ovalutas-generatoru-kopejie-ienakumi-119-000-eiro.d?id=54386294

Your word speed is 0,42 words per second / 25,41 words per minute!

Your charecter speed is 2,52 charecters per second / 151,06 charecters per minute!

Your mistake count is 4 and written word count = 36!

85,60

Please, enter your name!

Written = 36
Mistakes = 4

Donald

RESET

BACK TO MENU

Attēls 22. Testa rezultātu logs.

Ja lietotājs nospiež “enter” pirms uzrakstījis savu lietotājvārdu, uzrādās kļūdas paziņojums par to, ka nav ierakstīts vārds.

Name cannot be empty!

Attēls 23. Lietotājvārda ievades kļūdas paziņojums par tukšu ievades lauku.

Ja lietotājs ievada vārdu, kas ir garāks par 20 rakstzīmēm, tad uzrādās kļūdas paziņojums par maksimālo rakstzīmju skaitu.

Name limited to 20 charecters!

ŠaursliedesDzelzīšaceliņš

Attēls 24. Lietotājvārda ievades kļūdas paziņojums par vārda rakstzīmju skaitu.

Pēc lietotājvārda ierakstīšanas parādās pogas “PREVIOUS ARTICLE” un “NEXT ARTICLE”, kuras domātas, lai uzreiz varētu uzsākt jaunu testu ar vai nu nākamo vai iepriekšējo pēc kārtas esošo ziņu rakstu.

PREVIOUS ARTICLE

NEXT ARTICLE

RESET

BACK TO MENU

Attēls 25. Rezultātu logā esošās pogas, pēc lietotājvārda ievadīšanas, kad testā ir ticis lietots ziņu raksts.

Ja tests tika veikts izmantojot vārdus no teksta faila, tad pēc lietotājvārda ierakstīšanas, teksta ievades lauks pazudīs, un būs iespēja tikai restartēt testu vai iet atpakaļ uz testa sagataves logu.

Written = 9

Mistakes = 0

RESET

BACK TO MENU

Attēls 26. Rezultātu logā esošās pogas, pēc lietotājvārda ievadīšanas, kad testā ir ticis lietots teksta fails.

6. DARBA EKONOMISKAIS PAMATOJUMS

6.1. Ražošanas izmaksas.

Par darba izstrādē lietotajām programmām, Eclipse IDE un Gimp2, nav nekādu izmaksu, jo tās ir pieejamas bezmaksas.

6.2. Potenciālie ienākumi

1. Reklāmu ievietošana programmā.
2. Iespēja iegādāties “Premium” versiju, kurā nebūtu reklāmu un tiktu piedāvātas jaunas funkcijas un plašāka informācija par lietotāja sasniegumiem testu pildīšanā.

3. SECINĀJUMI

Gada projekta darba gaitā tika veidota programma, kurā ir iespējams veikt ātrrakstīšanas testu, kas izmanto vārdus vai nu no nolasītiem ziņu rakstu aprakstiem, vai no faila. Programmas veidošanas laikā, darba autors uzlaboja savas prasmes optimizēt java kodu un uzzināja kā izmantot RSS parsētāju, lai nolasītu datus no internetā pieejamiem XML failiem.

Pildot ātrrakstīšanas testu var uzzināt jaunākās ziņas no vairākiem ziņu avotiem un tajā pašā laikā uzlabot klaviatūras ātrrakstīšanas prasmes.

4. LITERATŪRA

1. Hayes, A. (2022, 24. Janvāris). *The Human Attention Span [INFOGRAPHIC]*. Wyzowl. <https://www.wyzowl.com/human-attention-span/>
2. Noorman, S. (2018, 20. Septembris). Words affect visual perception by activating object shape representations. *Nature*. <https://www.nature.com/articles/s41598-018-32483-2>
3. Sikowski, S. (2019, 23. Decembris). *5 Tips for Improving Your Typing Speed & Accuracy*. Herzing University. <https://www.herzing.edu/blog/5-tips-improving-your-typing-speed-accuracy>
4. ABM College. (2015, 6. Marts). The Importance of Typing Speed. <https://www.abmcollege.com/blog/the-importance-of-typing-speed>
5. Key Hero. (2022). Typing Test · Create your own test. <https://www.keyhero.com/custom-typing-test/>
6. Typing. (2022). Take a Free Typing Test. <https://www.typing.com/student/tests>
7. Ratatype. (2022). *Average typing speed infographic — Ratatype*. Ratatype. <https://www.ratatype.com/learn/average-typing-speed/>
8. Herzing University. (2019, December 23). *5 Tips for Improving Your Typing Speed & Accuracy*. <https://www.herzing.edu/blog/5-tips-improving-your-typing-speed-accuracy>
9. Gordon, E. (2019, January 25). *Benefits of having great posture at work and how to improve bad posture*. Quill.Com Blog. <https://www.quill.com/blog/lifestyle/benefits-of-having-great-posture-at-work-and-how-to-improve-bad-posture.html>
10. Hartman, J. (2022, 16. Aprīlis). *What is Java? Definition, Meaning & Features of Java Platforms*. Guru99. <https://www.guru99.com/java-platform.html>
11. Singh, V. (2022, 4. Maijs). *Best Java IDE 2022 / Most Popular Java IDE for Coding*. Hackr.Io. <https://hackr.io/blog/best-java-ides>
12. Johnson, D. (2021, 30. Aprīlis). *A guide to using RSS feeds, the files that contain real-time updates from websites*. Business Insider. <https://www.businessinsider.com/what-is-rss-feed?international=true&r=US&IR=T>

13. Vogel, L. (2016, 26. Septembris). RSS feeds with Java - Tutorial. Vogella.
<https://www.vogella.com/tutorials/RSSFeed/article.html>

5. PIELIKUMI

I PIELIKUMS. “setupScreen” metodes pirmkods

```
static JFrame setupScreen(JFrame frame, int frameWidth, int frameHeight)
{
    frame = new JFrame("News Article Speed Typing");
    frame.setSize(frameWidth, frameHeight);
    frame.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE);
    frame.setLayout(null);
    frame.setResizable(false);
    frame.getContentPane().setBackground(Color.black);
    frame.setIconImage(new ImageIcon("logo.png").getImage());
    frame.setLocationRelativeTo(null);
    frame.setVisible(true);
    return frame;
}
```

II PIELIKUMS. “JavaLayeredPane” klases pirmkods.

```
package inputClasses;

import java.util.HashMap;
import javax.swing.*.*;

public class JavaLayeredPane extends JLayeredPane {

    private static final long serialVersionUID = 1L;
    public String name;
    int xStart, yStart;
    public boolean selected;

    public JavaLayeredPane(String name, Object location, int xStart, int
yStart, int width, int height, HashMap<String, JavaLayeredPane> list,
        Integer layer) {
        super();
        this.name = name;
        this.xStart = xStart;
        this.yStart = yStart;
        this.setBounds(xStart, yStart, width, height);
        this.selected = false;
        try {
            ((JFrame) location).add(this);
        } catch (Exception e) {
            ((JavaLayeredPane) location).add(this, layer);
        }
        list.put(name, this);
    }

    public void setSlidePoint(int x, int y) { // SETS LOCATION TO WHERE THE
pane HAS TO SLIDE TO
        this.xStart = x;
        this.yStart = y;
    }

    public void setCoordinates() { // sets location of the pane
        this.setLocation(moveScreen(this.getX(), this.xStart),
moveScreen(this.getY(), this.yStart));
    }

    public void checkMovement() { // checks if pane is in corect possition
        if (this.selected) {
            this.setLocation(moveScreen(this.getX(), 0),
moveScreen(this.getY(), 0));
        } else {
            this.setLocation(moveScreen(this.getX(), this.xStart),
moveScreen(this.getY(), this.yStart));
        }
    }

    public int moveScreen(int currentPos, int destinationPos) { // MOVES
pane
        if (currentPos != destinationPos) {
            int direction = -1;
            if (currentPos - destinationPos < 0) {
                direction = 1;
            }
            if ((currentPos > destinationPos) == (direction == -1))
            {
                currentPos += direction * (Math.abs((currentPos
- destinationPos) / 10) + 1);
            }
        }
        return currentPos;
    }
}
```

III PIELIKUMS. “ProgramButton” klases pirmkods.

```
package inputClasses;

import java.awt.Color;
import java.awt.Font;
import java.awt.Image;
import java.util.HashMap;
import javax.swing.ImageIcon;
import javax.swing.JLabel;
import newsArticleSpeedTyping.*;

public class ProgramButton extends JLabel {
    private static final long serialVersionUID = 1L;

    public static String routeButtons = MainMenu.route + "//Buttons//";
    static int fWidth, fHeight;
    Font font = JLabel.font;
    String name;
    boolean inZone;
    public boolean selected;
    ImageIcon[] buttonIcon = new ImageIcon[3];

    public static void setSizing(int frameWidth, int frameHeight) {
        fWidth = frameWidth;
        fHeight = frameHeight;
    }

    public ProgramButton(String name, Object location, double x, double y,
int width, int height,
HashMap<String, ProgramButton> list) {
        super(name);
        this.buttonIcon[0] = new ImageIcon(new ImageIcon(routeButtons +
"button.png").getImage()
            .getScaledInstance(fWidth * width / 1000,
fHeight * height / 700, Image.SCALE_SMOOTH));
        this.buttonIcon[1] = new ImageIcon(new ImageIcon(routeButtons +
"buttonOn.png").getImage()
            .getScaledInstance(fWidth * width / 1000,
fHeight * height / 700, Image.SCALE_SMOOTH));
        this.buttonIcon[2] = new ImageIcon(new ImageIcon(routeButtons +
"buttonPressed.png").getImage()
            .getScaledInstance(fWidth * width / 1000,
fHeight * height / 700, Image.SCALE_SMOOTH));
        this.name = name;
        this.setForeground(Color.white);
        this.setHorizontalTextPosition(JLabel.CENTER);
        this.setFont(font);
        this.setIcon(buttonIcon[0]);
        this.inZone = false;
        this.selected = false;
        this.setBounds((int) (fWidth * x / 1000), (int) (fHeight * y /
700), (int) (fWidth * width / 1000),
            (int) (fHeight * height / 700));

        try {
            ((JavaLayeredPane) location).add(this, (Integer) 20);
        } catch (Exception e) {
            ((JLabel) location).add(this);
        }
        new Mouse(this);
        list.put(name, this);
    }

    public void buttonIconSwitch(int iconNumber, boolean inZone) {
        this.setIcon(buttonIcon[iconNumber]);
        this.inZone = inZone;
    }
}
```

IV PIELIKUMS. “switchNews” metodes pirmkods

```
public static void switchNews(String link, String newsSiteName) {
    labels.get("blackBar").setVisible(false);
    menuButtons.get("Select NR").setVisible(true);
    labels.get("NRerrText").setText("");
    try {
        new RssData(link);
        useFile = false;
        try {

            articleLink.setText(RssData.linkData.get(articleIndex));
        } catch (Exception e) { // if new website doesn't have
an article at selected index, index is reset.
            articleIndex = 0;

            labels.get("CurrentArticleNR").setText("Currently selected article
number : " + (articleIndex + 1));

            articleLink.setText(RssData.linkData.get(articleIndex));
        }
        inputFieldArticleNR.setText((articleIndex + 1) + "");
        selectedNewsSiteName = newsSiteName;
        articleCount = RssData.descriptionData.size();
        labels.get("currentNews").setText("Currently selected :
" + selectedNewsSiteName + ".");
        labels.get("articleNR").setText("There are " +
articleCount + " articles in " + selectedNewsSiteName + ".");
    } catch (Exception e) {
        switchToFile();
    }
}
```

V PIELIKUMS. “RssData” klases pirmkods

```
package rss;

import java.util.ArrayList;

import newsArticleSpeedTyping.MainMenu;

public class RssData {

    public static ArrayList<String> descriptionData = new
ArrayList<String>();
    public static ArrayList<String> linkData = new ArrayList<String>();

    public RssData(String site) {
        descriptionData.clear();
        linkData.clear();
        RSSFeedParser parser = new RSSFeedParser(site);
        Feed feed = parser.readFeed();
        for (FeedMessage message : feed.getMessages()) {

            descriptionData.add(message.getDescription().replace("&quot;", "\\\""));
            linkData.add(message.getLink());
        }
        MainMenu.articleCount = descriptionData.size();
    }

    public static String getDescription(int index) {
        return descriptionData.get(index);
    }
}
```

VI PIELIKUMS. “FallingWord” klases pirmkods.

```
package newsArticleSpeedTyping;

import java.awt.Color;
import java.awt.Font;
import java.awt.Image;
import java.util.ArrayList;
import java.util.Random;

import javax.swing.ImageIcon;
import javax.swing.JLabel;

import inputClasses.JavaLabel;

public class FallingWord extends JLabel {

    private static final long serialVersionUID = 1L;
    static Random random = new Random();
    static int fWidth, fHeight;

    public static void setSizing(int frameWidth, int frameHeight) {
        fWidth = frameWidth;
        fHeight = frameHeight;
    }

    String word;
    double y;
    Font font = JavaLabel.font;

    public FallingWord(int x, int y, int width, int height, String name,
        ArrayList<FallingWord> list, int layer,
        String route) {
        super(new ImageIcon(new ImageIcon(route + name +
            ".png").getImage().getScaledInstance(fWidth * width / 1000,
                fHeight * width / 1000, Image.SCALE_SMOOTH)),
            JLabel.CENTER);
        GameScreen.layers.get("game").add(this, (Integer) layer);
        this.y = -fHeight * height / 2000;
        this.word = name;
        this.setHorizontalTextPosition(JLabel.CENTER);
        this.setForeground(Color.white);
        this.setFont(font);
        this.setText(name);
        this.setBounds((random.nextInt(fWidth - fWidth * width / 1000) +
            1), y, fWidth * width / 1000,
                fHeight * height / 1000);
        list.add(this);
    }

    public String getWord() {
        return this.word;
    }

    public boolean checkForDespawn() {
        if (this.getY() > fHeight) { // if word has fallen out of the
            screen, it is despawned
            GameScreen.layers.get("game").remove(this);
            return true;
        }
        return false;
    }

    public int despawn(ArrayList<FallingWord> list) { // removes word from
        list and screen
        this.setVisible(false);
        GameScreen.layers.get("game").remove(this);
    }
}
```



```

        list.remove(this);
        return 1;
    }

    public void setPosition(double moveY) {
        // moves the object by a distance, depending on speed and word
length
        if (this.word.length() < 3) {
            this.y += moveY / 3;
        } else {
            this.y += moveY / this.word.length();
        }
        this.setLocation(this.getX(), (int) this.y);
    }
}

```

VII PIELIKUMS. “checkInput” metodes pirmkods

```
public static void checkInput() {
    String word = textField.getText().replace("\n", ""); // removes
    \n from String
    if (!end) {
        matchWord(word); // checks if input matches any falling
        word
        textField.setText(""); // resets text field
    } else { // when the game has ended
        if (checkNameValidity(word)) {
            MainMenu.updateLeaderboard(speed[1] + " | " +
            speed[3] + " | " + word + "\n",
                                new
            File(MainMenu.leaderboardRoute));
            textField.setEditable(false);
            if (!MainMenu.useFile) {

                labels.get("writtenWords").setVisible(false);

                labels.get("mistakesBox").setVisible(false);
                new ProgramButton("PREVIOUS ARTICLE",
                labels.get("bottomLabel"), 0, 0, 300, 70, gameButtons);
                new ProgramButton("NEXT ARTICLE",
                labels.get("bottomLabel"), fWidth * 0.3, 0, 300, 70, gameButtons);
            }
            labels.get("nameInfo").setVisible(false);
            textField.setVisible(false);
            labels.get("textBox").setVisible(false);
        }
    }
}
```

VIII PIELIKUMS. “JavaLabel” klases pirmkods

```
package inputClasses;

import java.awt.Color;
import java.awt.Font;
import java.awt.Image;
import java.util.HashMap;
import javax.swing.*;

public class JavaLabel extends JLabel {

    private static final long serialVersionUID = 1L;
    static int fWidth, fHeight;
    public static Font font;

    public static void setSizing(int frameWidth, int frameHeight) {
        fWidth = frameWidth;
        fHeight = frameHeight;
        font = new Font("Verdana", Font.BOLD, (int) (fWidth * 0.02));
    }

    public JavaLabel(String pngName, Object location, double x, double y,
double width, double height,
        HashMap<String, JLabel> list, Integer layer, String
route) { // CONSTRUCTS JLabel
        super(new ImageIcon(new ImageIcon(route + pngName +
".png").getImage()
            .getScaledInstance((int) (width * fWidth /
1000), (int) (height * fHeight / 700), Image.SCALE_SMOOTH)),
            JLabel.CENTER);
        this.setBounds((int) (fWidth * x / 1000), (int) (fHeight * y /
700), (int) (fWidth * width / 1000),
            (int) (fHeight * height / 700));
        try {
            ((JavaLayeredPane) location).add(this, layer);
        } catch (Exception e) {
            ((JLabel) location).add(this);
        }
        this.setHorizontalTextPosition(JLabel.CENTER);
        this.setForeground(Color.white);
        this.setFont(new Font("Verdana", Font.BOLD, fWidth * 20 /
1000));
        list.put(pngName, this);
    }
}
```

IX PIELIKUMS. APLIECINĀJUMS PAR DARBA ATBILSTĪBU

APLIECINĀJUMS

Par darba atbilstību

Gada projekts

“Ziņu rakstu ātrrakstīšanas programma”

izstrādāts Vidzemes Augstskolas Inženierzinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka darbs izstrādāts patstāvīgi un tajā ir atsauces uz visām izmantotajām citu autoru atziņām un datiem. Darbs izstrādāts saskaņā ar ViA ētikas pamatprincipiem, Studējošo akadēmiskās ētikas nolikumu un fakultātes metodiskajiem norādījumiem. Apzinos, ka plaģiāta konstatēšanas gadījumā darbs tiks noraidīts.

Iesniedzot darbu, uzņemos atbildību par jebkuras konfidenciālas informācijas, kas iegūta darba izstrādes gaitā, neizplatīšanu.

Darba autors:	Roberts Ronins Puķītis	/	/01.06.2022
	<i>autora vārds un uzvārds</i>	<i>paraksts</i>	<i>datums</i>
Darbs iesniegts fakultātē:		/	/
	<i>fakultātes vecākā speciālista vārds un uzvārds</i>	<i>paraksts</i>	<i>datums</i>
Rekomendēju darbu aizstāvēšanai:		/	/
	<i>autora vārds un uzvārds</i>	<i>paraksts</i>	<i>datums</i>
Darbs aizstāvēts 202_.gada___._____	ar vērtējumu	()
		<i>vērtējums cipariem</i>	<i>vērtējums vārdiem</i>
Studiju programmas direktors		/	/
	<i>studiju programmas direktora vārds, uzvārds</i>	<i>paraksts</i>	<i>datums</i>

X PIELIKUMS.

APSTIPRINĀTS

Ar Vidzemes Augstskolas rektora
2017. gada 17.maija rīkojumu Nr.7-r

APLIECINĀJUMS

par autora mantisko tiesību nodošanu

Gada projekts (turpmāk – Darbs)
gada projekts

*“Ziņu rakstu ātrrakstīšanas programma”,
darba nosaukums*

izstrādāts Vidzemes Augstskolas Inženierzinātņu fakultātē

Pamatojoties uz Autortiesību likuma 15. pantā noteiktajām mantiskajām tiesībām, kuras darba autors var nodot trešajām personām.

piekrišu, ka mans Darbs tiek padarīts sabiedrībai pieejams bez maksas pilnā apmērā

X

nepiekrītu, ka manu Darbu padara sabiedrībai pieejamu

Norādīt pamatotu iemeslu:

Darba autors: _____, Roberts Ronins Puķītis 01.06.2022.
paraksts vārds, uzvārds datums